

dårligere. Det er de udstødte, de nederste, de klemte og de glemte, som er sendt på førtidspension, er langtidsløse, er på kontanthjælp eller på sygedagpenge.

Det sættes i øvrigt alt sammen i relief af, at aldrig nogen sinde har danskerne været så rige og haft så mange materielle goder som nu ud fra en gennemsnitsbetragtning. Men alt dette er sket samtidig med, at de udsatte har fået det sværere. Det er den alvorlige baggrund for forespørgslen i dag, og vi ser meget frem til regeringens konkrete bud.

Besvarelse

Socialministeren (Karen Jespersen):

Når det drejer sig om dem, der har det sværest i vores samfund, mener jeg ikke, der kan være megen diskussion om, at der i de sidste 5 år er sket en meget omfattende indsats, både når vi snakker om omfanget af det, der er sket, og når vi snakker om hele indholdet – forstået som en meget grundlæggende fornyelse af hele tankegangen, når det drejer sig om, hvordan vi mindsker de kløfter, vi har i vores samfund.

Jeg vil gerne medgive forespørgerne, at vi stadig mangler et ordentligt overblik over, hvem er det, der er udstødt i vores samfund, og hvor mange det drejer sig om; men jeg mener ikke, billedet er pessimistisk. Jeg mener, vi her i Danmark er på vej til at kunne vise også andre lande, at det er muligt at have et moderne velfærdssamfund, hvor der ikke er dybe økonomiske, sociale og kulturelle kløfter mennesker imellem, og at vi også på dette punkt er et foregangsland.

Der er på en række områder taget initiativer, og forespørgerne har selv været med til at tage en stor del af dem. Mange af de initiativer er udtryk for den rigtige vej til at løse problemerne med udstødning og polarisering, og den udfordring, vi nu står over for, drejer sig om at få de rigtige ændringer indført i lovene og få initiativerne til at slå igennem og blive gennemført i amter og kommuner og i lokalsamfundene i det hele taget, så vi ikke står i en situation, hvor der er brug for de store lovændringer, men hvor der er brug for at få de ting, som vi ved virker, til at slå bredere igennem som en forudsætning for at komme udstødningen til livs.

Såvel arbejdsministeren som bolig- og byministeren vil også give deres bidrag til besvarel-

sen, og jeg skal derfor kun nævne nogle ting i stikord.

Når vi ser på arbejdsmarkedet, ved vi jo, at et af de vigtigste midler til at undgå social udstødning og forebygge social udstødning netop er en indsats på arbejdsmarkedet, og i de senere år har vi set en meget afgørende ny form for samarbejde mellem socialpolitikken og arbejdsmarkedspolitikken og en helt ny form for samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter.

Det afspejler sig i vores lovgivning i form af sociale koordinationsudvalg, der lokalt skal sikre, at mennesker, der er ved at miste fodfæstet på arbejdsmarkedet, får mulighed for at bevare tilknytningen, også selv om de har nedsat erhvervsevne. På en række andre områder er der også sket lovændringer med indførelse af fleksjob og andre tiltag, der skal sikre, at mennesker med nedsat arbejdskraft har en mulighed for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Mange af de nye initiativer træder først i kraft den 1. juli i år, og der ligger en kæmpeudfordring i at få tingene til at virke, så vi sikrer en forebyggende indsats og også sikrer, at de, der har nedsat erhvervsevne, fortsat kan blive på arbejdsmarkedet.

Vi ved også, at et af de store problemer i vores moderne samfund er et svækket netværk. Det er stigende ensomhed, det er det, vi kan kalde problemer med den indre velfærd frem for problemer med den ydre velfærd, og for at komme problemerne med den indre velfærd til livs er der behov for, at man skaber nye fællesskaber og nye netværker. Vi ser det i Byudvalgets indsats i de socialt belastede boligområder, og vi ser det i en række initiativer i forbindelse med væresteder og nye former for netværk.

Også på disse områder er lovgivningen ændret; men det, vi står over for, er at få ændringerne til at slå endnu bredere igennem, og det er det, mange af de nye initiativer vil rette sig imod. Der skal skabes en ny form for samarbejde mellem amter og kommuner, og der skal sikres en ny form for samarbejde både lokalt og ministerierne imellem, der kan give garanti for og sikkerhed for, at tingene bliver ført ud i livet.

Et tredje område, jeg vil nævne, er familie- og børnepolitikken, hvor vi ved, at socialt belastede familier er et arnested for social udstødning, også når det drejer sig om børnene, der senere hen kan få problemer i livet, hvis deres opvækst har været stærkt socialt belastet. Der er